

ஸ்ரீ:

ஸ்ரீமதே நிக₃மாந்தமஹாதே₃ஸிகாய நம:

ஸ்ரீமாந் வேங்கடநாத₂ர்ய: கவிதார்கிககேஸரீ |

வேத₃ாந்தாசார்யவர்யோ மே ஸந்நித₄த்தாம் ஸத₃ா ஹ்ருதி₃ ||

|| ஸ்ரீமத்₃ப₄க₃வத்₃கீ₃தா ||

|| ஸாங்க்₂யயோக₃: ||

(த்₃விதீயோ₅த்₄யாய:)

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ஸ்ரீ ரம்க₃ராமாநுஜ மஹாதே₃ஸிகந்

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX, Itrans, and the **iitmtam** font.

ஸ்ரீ:
ஸ்ரீமதே ராமாநுஜாய நம:

॥ ஸாங்க்யயோக₃: ॥
(த₃விதீயோ₅த₄யாய:)

ஸஞ்ஜய உவாச

தம் தத₂ க்ருபயாவிஷ்டமஸ்ருபூர்ணாகுலேக்ஷணம் |
விஷீத₃ந்தமித₃ம் வாக்யமுவாச மது₄ஸூத₃ந: || 2.1 ||

ஸ்ரீப₄க₃வாநுவாச

குதஸ்த்வா கஸ்மலமித₃ம் விஷமே ஸமுபஸ்தி₂தம் |
அநார்யஜுஷ்டமஸ்வர்க்யமகீர்திகரமர்ஜூந || 2.2 ||

க்லைப₃யம் மா ஸ்ம க₃ம: பார்த₂ நைதத்த்வய்யுபபத₃யதே |
க்ஷூத₃ரம் ஹ்ருத₃யதெ₃ளர்ப₃ல்யம் த்யக்த்வோத்திஷ்ட₂ பரந்தப || 2.3 ||

அர்ஜூந உவாச

கத₂ம் பீ₄ஷ்மமஹம் ஸாங்க்யே த₃ரோணம் ச மது₄ஸூத₃ந |
இஷுபி₄: ப்ரதியோதஸ்யாமி பூஜார்ஹாவரிஸூத₃ந || 2.4 ||

கு₃ருநஹத்வா ஹி மஹாநுப₄ாவாந்
ஸ்ரேயோ பே₄ாக்தும் பை₄க்ஷ்யமபீஹ லோகே |
ஹத்வார்த₂காமாம்ஸ்து கு₃ருநிஹைவ
ப₄ஞ்ஜீய பே₄ாக₃ந் ருதி₄ரப்ரதி₃க்த₄ந் || 2.5 ||

ந சைதத்₃வித்₃ம: கதரந்நோ க₃ரீயோ
யத்₃வா ஜயேம யதி₃ வா நோ ஜயேயு: |
யாநேவ ஹத்வா ந ஜிஜீவிஷாம:
தே₅வஸ்தி₂தா: ப்ரமுகே₂ த₄ார்தராஷ்ட்ரா: || 2.6 ||

கார்பண்யதே₃ாஷோபஹதஸ்வப₄ாவ:

ப்ருச்ச₂ாமி த்வாம் த₄ர்மஸம்மூட₄சேதா: |

யச்ச₂ரேய: ஸ்யாந்நிஸ்சிதம் ப்₃ருஹி தந்மே

ஸிஷ்யஸ்தே₅ஹம் ஸாதி₄ மாம் த்வாம் ப்ரபந்நம் || 2.7 ||

ந ஹி ப்ரபஸ்யாமி மமாபநுத்₃யாத்₃

யச்சே₂ாகமுச்சே₂ாஷணமிந்த்₃ரியாணாம் |

அவாப்ய பூ₄மாவஸபத்நம்ருத்₃த₄ம்

ராஜ்யம் ஸுராணாமபி சாதி₄பத்யம் || 2.8 ||

ஸஞ்ஜய உவாச

ஏவமுக்த்வா ஹ்ருஷீகேஸம் கு₃ட₃ாகேஸ: பரந்தப: |

ந யோத்ஸ்ய இதி கே₃ாவிந்த₃முக்த்வா தூஷ்ணீம் ப₃பூ₄வ ஹ || 2.9 ||

தமுவாச ஹ்ருஷீகேஸ: ப்ரஹஸந்நிவ ப₄ாரத |

ஸேநயோருப₄யோர்மத்₄யே விஷீத₃ந்தமித₃ம் வச: || 2.10 ||

ஸ்ரீபுக்வாநுவாச

அஸோச்யாநந்வஸோசஸ்த்வம் ப்ரஜ்ஞாவாத₃ாம்ஸ்ச ப₄ாஷஸே |

க₃தாஸுநக₃தாஸுமஸ்ச நாநுஸோசந்தி பண்டி₃தா: || 2.11 ||

நத்வேவாஹம் ஜாது நாஸம் ந த்வம் நேமே ஜநாதி₄பா: |

ந சைவ ந ப₄விஷ்யாம: ஸர்வே வயமத: பரம் || 2.12 ||

தே₃ஹிநோ₅ஸ்மிந்யத₂ா தே₃ஹே கௌமாரம் யௌவநம் ஜரா |

தத₂ா தே₃ஹாந்தரப்ராப்திர்தீ₄ரஸ்தத்ர ந முஹ்யதி || 2.13 ||

மாத்ராஸ்பர்ஸாஸ்து கௌந்தேய ஸீதோஷ்ணஸுக₂து₃:க₂த₃ா: |

ஆக₃மாபாயிநோ₅நித்யாஸ்தாம்ஸ்திதிக்ஷஸ்வ ப₄ாரத || 2.14 ||

யம் ஹி ந வ்யத₂யந்த்யேதே புருஷம் புருஷர்ஷப₄ |

ஸமது₃:க₂ஸுக₂ம் தீ₄ரம் ஸோ₅ம்ருதத்வாய கல்பதே || 2.15 ||

நாஸதோ வித்₃யதே ப₄ாவோ நாப₄ாவோ வித்₃யதே ஸத: |

உப₄யோரபி த்₃ருஷ்டோ₅ந்தஸ்த்வநயோஸ்தத்த்வத₃ர்ஸிபி₄: || 2.16 ||

அவிநாஸி து தத்₃வித்₃தி₄ யேந ஸர்வமித₃ம் ததம் |

விநாஸமவ்யயஸ்யாஸ்ய ந கஸ்சித்கர்துமர்ஹதி || 2.17 ||

அந்தவந்த இமே தே₃ஹா நித்யஸ்யோக்தா: ஸரீரிண: |

அநாஸிநோ₅ப்ரமேயஸ்ய தஸ்மாத்த₃யுத்₄யஸ்வ ப₄ாரத || 2.18 ||

ய ஏநம் வேத்தி ஹந்தாரம் யஸ்சைநம் மந்யதே ஹதம்

உபெ₄ள தெள ந விஜாநீதோ நாயம் ஹந்தி ந ஹந்யதே || 2.19 ||

ந ஜாயதே ம்ரியதே வா கத₃ாசிந்

நாயம் பூ₄த்வா ப₄விதா வா ந பூ₄ய: |

அஜோ நித்ய: ஸாஸ்வதோ₅யம் புரானோ

ந ஹந்யதே ஹந்யமாநே ஸரீரே || 2.20 ||

வேத₃ாவிநாஸிநம் நித்யம் ய ஏநமஜமவ்யயம் |

கத₂ம் ஸ புருஷ: பார்த₂ கம் க₄ாதயதி ஹந்தி கம் || 2.21 ||

வாஸாம்ஸி ஜீர்ணாநி யத₂ா விஹாய

நவாநி க்₃ருஹ்ணாநி நரோ₅பராணி |

தத₂ா ஸரீராணி விஹாய ஜீர்ணாநி

அந்யாநி ஸம்யாநி நவாநி தே₃ஹீ || 2.22 ||

நைநம் சி₂ந்த₃ந்தி ஸஸ்த்ராணி நைநம் த₃ஹதி பாவக: |

ந சைநம் க்₃லேத₃யந்த்யாபோ ந ஸோஷயதி மாருத: || 2.23 ||

அச்சே₂த்யோ₂யமத₃ாஹ்யோ₂யமக்₂லே₃த்யோ₂ஸோ₂ஷ்ய ஏவ ச |

நித்ய: ஸர்வக₃த: ஸ்த₂ாணு₂ரசலோ₂யம் ஸநாதந: || 2.24 ||

அவ்யக்தோ₂யமசி₂ந்த்யோ₂யமவி₂கார்யோ₂யமு₂ச்யதே |

தஸ்மாதே₃வம் விதி₃த்வைநம் நாநு₂ஸோ₂சிது₂மர்ஹஸி || 2.25 ||

அத₂ சைநம் நித்யஜாதம் நித்யம் வா மந்யஸே ம்ருதம் |

தத₂ாபி த்வம் மஹாப₃ாஹோ நைவம் ஸோ₂சிது₂மர்ஹஸி || 2.26 ||

ஜாதஸ்ய ஹி த்₄ருவோ ம்ருத்யு₂ர்த்₄ருவம் ஜந்ம ம்ருதஸ்ய ச |

தஸ்மாத₃பரிஹார்யே₂ர்தே₂ ந த்வம் ஸோ₂சிது₂மர்ஹஸி || 2.27 ||

அவ்யக்தாதீ₃நி பூ₄தாநி வ்யக்தமத்₄யாநி ப₄ாரத |

அவ்யக்தநித₄நாந்யே₂வ தத்ர கா பரி₃தே₃வநா || 2.28 ||

ஆஸ்சர்யவத்பஸ்யதி கஸ்சி₃தே₃நம்

ஆஸ்சர்யவத்₃வத₃தி ததை₂வ சாந்ய: |

ஆஸ்சர்யவச்சை₂நமந்ய: ஸ்ரு₂ணோதி

ஸ்ருத்வா₂ப்யே₂நம் வே₃ந சைவ கஸ்சித் || 2.29 ||

தே₃ஹீ நித்யமவத்₄யோ₂யம் தே₃ஹே ஸர்வஸ்ய ப₄ாரத |

தஸ்மா₂த்ஸர்வா₂ணி பூ₄தாநி ந த்வம் ஸோ₂சிது₂மர்ஹஸி || 2.30 ||

ஸ்வத₄ர்மமபி சாவே₂க்ஷ்ய ந விகம்பி₂து₂மர்ஹஸி |

த₄ர்மயாத்₃தி₄ யுத்₃த₄ாச்ச₂ரே₂யோ₂ந்யத்₂க்ஷத்₂ரியஸ்ய ந வித்₃யதே || 2.31 ||

யத்₃ருச்ச₂யா சோ₂பபந்நம் ஸ்வர்க₃த்₃வாரமபாவ்ருதம் |

ஸுகி₂ந: க்ஷத்₂ரியா: பார்த₂ லப₄ந்தே யுத்₃த₄மீத்₃ருஸம் || 2.32 ||

அத₂ சே₂த்த்வமி₂மம் த₄ர்மயம் ஸங்க்₃ராமம் ந கரி₂ஷ்யஸி |

தத: ஸ்வத₄ர்மம் கீ₂ர்தி₂ம் ச ஹி₂த்வா பா₂பமவா₂பஸ்யஸி || 2.33 ||

அகீர்திம் சாபி பூதாநி கத₂யிஷ்யந்தி தே₅வ்யயாம் |
ஸம்ப₄ாவிதஸ்ய சாகீர்திர்மரணாத₃திரிச்யதே || 2.34 ||

ப₄யாத்₃ரணாது₃பரதம் மம்ஸ்யந்தே த்வாம் மஹாரத₂ா: |
யேஷாம் ச த்வம் ப₃ஹுமதோ பூத்வா யாஸ்யஸி லாக₄வம் || 2.35 ||

அவாச்யவாத₃ாம்ஸ்ச ப₃ஹுந்வதி₃ஷ்யந்தி தவாஹிதா: |
நிந்த₃ந்தஸ்தவ ஸாமர்த்₂யம் ததோ து₃:க₂தரம் நு கிம் || 2.36 ||

ஹதோ வா ப்ராப்ஸ்யஸி ஸ்வர்க₃ம்
ஜித்வா வா போ₄க்ஷ்யஸே மஹீம் |
தஸ்மாது₃த்திஷ்ட₂ கௌந்தேய
யுத்₃த₄ாய க்ருதநிஸ்சய: || 2.37 ||

ஸுக₂து₃:கே₂ ஸமே க்ருத்வா லாப₄ாலாபெ₄ள ஜயாஜயௌ |
ததோ யுத்₃த₄ாய யுஜ்யஸ்வ நைவம் பாபமவாப்ஸ்யஸி || 2.38 ||

ஏஷா தே₅பி₄ஹிதா ஸாங்க்யே பு₃த்₃தி₄ர்யோகே₃ த்விமாம் ஸ்ருணு |
பு₃த்₃த₄யா யுக்தோ யயா பார்த₂ கர்மப₃ந்த₄ம் ப்ரஹாஸ்யஸி || 2.39 ||

நேஹாபி₄க்ரமநாஸோ₅ஸ்தி ப்ரத்யவாயோ ந வித்₃யதே |
ஸ்வல்பமப்யஸ்ய த₄ர்மஸ்ய த்ராயதே மஹதோ ப₄யாத் || 2.40 ||

வ்யவஸாயாத்மிகா பு₃த்₃தி₄ரேகேஹ குருநந்த₃ந |
ப₃ஹுஸாக₂ா ஹ்யநந்தாஸ்ச பு₃த்₃த₄யோ₅வ்யவஸாயிநாம் || 2.41 ||

யாமிமாம் புஷ்பிதாம் வாசம் ப்ரவத₃ந்த்யவிபஸ்சித: |
வேத₃வாத₃ரதா: பார்த₂ நாந்யத₃ஸ்தீதி வாதி₃ந: || 2.42 ||

காமாத்மாந: ஸ்வர்க₃பரா ஜந்மகர்மப₂லப்ரத₃ாம் |
க்ரியாவிஸேஷப₃ஹுலாம் போ₄கை₃ஸ்வர்யக₃திம் ப்ரதி || 2.43 ||

பே₄கை₃ஸ்வர்யப்ரஸக்தாநாம் தயாபஹ்ருதசேதஸாம் |
வ்யவஸாயாத்மிகா பு₃த்தி₄: ஸமாதெ₄ள ந விதீ₄யதே || 2.44 ||

த்ரைகு₃ண்யவிஷயா வேத₃ா
நிஸ்த்ரைகு₃ண்யோ ப₄வார்ஜுந |
நிர்த்₃வந்த்₃வோ நித்யஸத்த்வஸ்தே₂ா
நிர்யோக₃க்ஷேம ஆத்மவாந் || 2.45 ||

யாவாந்ரத₂ உத₃பாநே ஸர்வத: ஸம்ப்லுதோத₃கே |
தாவாந்ஸர்வேஷு வேதே₃ஷு ப்₃ராஹ்மணஸ்ய விஜாநத: || 2.46 ||

கர்மண்யேவாதி₄காரஸ்தே மா ப₂லேஷு கத₃ாசந |
மா கர்மப₂லஹேதுர்பூ₄ர்மா தே ஸங்கே₃ாஸ்த்வகர்மணி || 2.47 ||

யோக₃ஸ்த₂: குரு கர்மாணி ஸங்க₃ம் த்யக்த்வா த₄நஞ்ஜய |
ஸித்த₃த₄யஸித்த₃த₄யோ: ஸமோ பூ₄த்வா ஸமத்வம் யோக₃ உச்யதே || 2.48 ||

தூ₃ரேண ஹ்யவரம் கர்ம பு₃த்தி₄யோக₃ாத்₃த₄நஞ்ஜய |
பு₃த்தெ₄ள ஸரணமந்விச்ச₂ க்ருபணா: ப₂லஹேதவ: || 2.49 ||

பு₃த்தி₄யுக்தோ ஜஹாதீஹ உபே₄ ஸுக்ருதது₃ஷ்க்ருதே |
தஸ்மாத்த₃யோக₃ாய யுஜ்யஸ்வ யோக₃: கர்மஸு கௌஸலம் || 2.50 ||

கர்மஜம் பு₃த்தி₄யுக்தா ஹி ப₂லம் த்யக்த்வா மநீஷிண: |
ஜந்மப₃ந்த₄விநிர்முக்தா: பத₃ம் க₃ச்ச₂ந்த்யநாமயம் || 2.51 ||

யத₃ா தே மோஹகலிலம் பு₃த்தி₄ர்வ்யதிதரிஷ்யதி |
தத₃ா க₃ந்தாஸி நிர்வேத₃ம் ஸ்ரோதவ்யஸ்ய ஸ்ருதஸ்ய ச || 2.52 ||

ஸ்ருதிவிப்ரதிபந்நா தே யத₃ா ஸ்த₂ாஸ்யதி நிஸ்சலா |
ஸமாத₄ாவசலா பு₃த்தி₄ஸ்தத₃ா யோக₃மவாப்ஸ்யஸி || 2.53 ||

அர்ஜுந உவாச

ஸ்தி₂தப்ரஜ்ஞஸ்ய கா ப₄ாஷா ஸமாதி₄ஸ்த₂ஸ்ய கேஸவ |
ஸ்தி₂ததீ₄: கிம் ப்ரப₄ாஷேத கிமாஸீத வ்ரஜேத கிம் || 2.54 ||

ஸ்ரீபுக்வாநுவாச

ப்ரஜஹாதி யத₃ா காமாந்ஸர்வாந்பார்த₂ மநோக₃தாந் |
ஆத்மந்யேவாத்மநா துஷ்ட: ஸ்தி₂தப்ரஜ்ஞஸ்ததே₃ாச்யதே || 2.55 ||

து₃:கே₂ஷ்வநுத்₃விக்₃நமநா: ஸுகே₂ஷு விக₃தஸ்ப்ருஹ: |
வீதராக₃ப₄யக்ரோத₄: ஸ்தி₂ததீ₄ர்முநிருச்யதே || 2.56 ||

ய: ஸர்வத்ராநபி₄ஸ்நேஹஸ்தத்தத்ப்ராப்ய ஸூப₄ாஸூப₄ம் |
நாபி₄நந்த₃தி ந த்₃வேஷ்டி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி₂தா || 2.57 ||

யத₃ா ஸம்ஹரதே சாயம் கூர்மோ₂ங்க₃ாநீவ ஸர்வஸ: |
இந்த்₃ரியாணீந்த்₃ரியார்தே₂ப்யஸ்தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி₂தா || 2.58 ||

விஷயா விநிவர்தந்தே நிராஹாரஸ்ய தே₃ஹிந: |
ரஸவர்ஜம் ரஸோ₂ப்யஸ்ய பரம் த்₃ருஷ்ட்வா நிவர்ததே || 2.59 ||

யததோ ஹ்யபி கௌந்தேய புருஷஸ்ய விபஸ்சித: |
இந்த்₃ரியாணி ப்ரமாதீ₂நி ஹரந்தி ப்ரஸப₄ம் மந: || 2.60 ||

தாநி ஸர்வாணி ஸம்யம்ய யுக்த ஆஸீத மத்பர: |
வஸே ஹி யஸ்யேந்த்₃ரியாணி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி₂தா || 2.61 ||

த்₄யாயதோ விஷயாந்பும்ஸ: ஸங்க₃ஸ்தேஷுபஜாயதே |
ஸங்க₃ாத்ஸஞ்ஜாயதே காம: காமாத்க்ரோதே₄ா₂பி₄ஜாயதே || 2.62 ||

க்ரோத₄ாத்₃ப₄வதி ஸம்மோஹ: ஸம்மோஹாத்ஸ்ம்ருதிவிப்₄ரம: |
ஸ்ம்ருதிப்₄ரம்ஸாத்₃ பு₃த்தி₄நாஸோ பு₃த்தி₄நாஸாத்₃ப்ரணஸ்யதி || 2.63 ||

ராக₃த்₃வேஷவிமுத்தைஸ்து விஷயாநிந்த்₃ரியைஸ்சரந் |
ஆத்மவஸ்யைர்விதே₄யாத்மா ப்ரஸாத₃மதி₄க₃ச்ச₂தி || 2.64 ||

ப்ரஸாதே₃ ஸர்வது₃:க₂நாம் ஹாநிரஸ்யோபஜாயதே |
ப்ரஸந்நசேதஸோ ஹ்யாஸு பு₃த்₃தி₄: பர்யவதிஷ்ட₂தே || 2.65 ||

நாஸ்தி பு₃த்₃தி₄ரயுக்தஸ்ய ந சாயுக்தஸ்ய ப₄ாவநா |
ந சாப₄ாவயத: ஸாந்திரஸாந்தஸ்ய குத: ஸுக₂ம் || 2.66 ||

இந்த்₃ரியாணாம் ஹி சரதாம் யந்மநோ஽நுவிதீ₄யதே |
தத₃ஸ்ய ஹரதி ப்ரஜ்ஞாம் வாயுர்நாவமிவாம்ப₄ஸி || 2.67 ||

தஸ்மாத்₃யஸ்ய மஹாப₃ாஹோ நிக்₃ருஹீதாநி ஸர்வஸ: |
இந்த்₃ரியாணீந்த்₃ரியார்தே₂ப்யஸ்தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி₂தா || 2.68 ||

யா நிஸா ஸர்வபூ₄தாநாம் தஸ்யாம் ஜாக₃ர்தி ஸம்யமீ |
யஸ்யாம் ஜாக்₃ர்தி பூ₄தாநி ஸா நிஸா பஸ்யதோ முநே: || 2.69 ||

ஆபூர்யமாணமசலப்ரதிஷ்ட₂ம்
ஸமுத்₃ரமாப: ப்ரவிஸந்தி யத்₃வத் |
தத்₃வத்காமா யம் ப்ரவிஸந்தி ஸர்வே
ஸ ஸாந்திமாப்நோதி ந காமகாமீ || 2.70 ||

விஹாய காமாந்ய: ஸர்வாந்புமாம்ஸ்சரதி நி:ஸ்ப்ருஹ: |
நிர்மமோ நிரஹங்கார: ஸ ஸாந்திமதி₄க₃ச்ச₂தி || 2.71 ||

ஏஷா ப்₃ராஹ்மீ ஸ்தி₂தி: பார்த₂ நைநாம் ப்ராப்ய விமுஹ்யதி |
ஸ்தி₂த்வாஸ்யாமந்தகாலே஽பி ப்₃ரஹ்மநிர்வாணம்ருச்ச₂தி || 2.72 ||

|| இதி ஸ்ரீமத்புராணவத்சுதாஸுபநிஷத்ஸு ப்₃ரஹ்மவித்யாயாம் யோக₃ஸாஸ்த்ரே
ஸ்ரீக்ருஷ்ணார்ஜுநஸம்வாதே₃ ஸாங்க்யயோகே₃ா நாம
த்₃விதீயோ஽த்யாய: ||